

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:	
évi	100 L.
fél évi	50 L.
havi	30 L.
száma ára	2 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

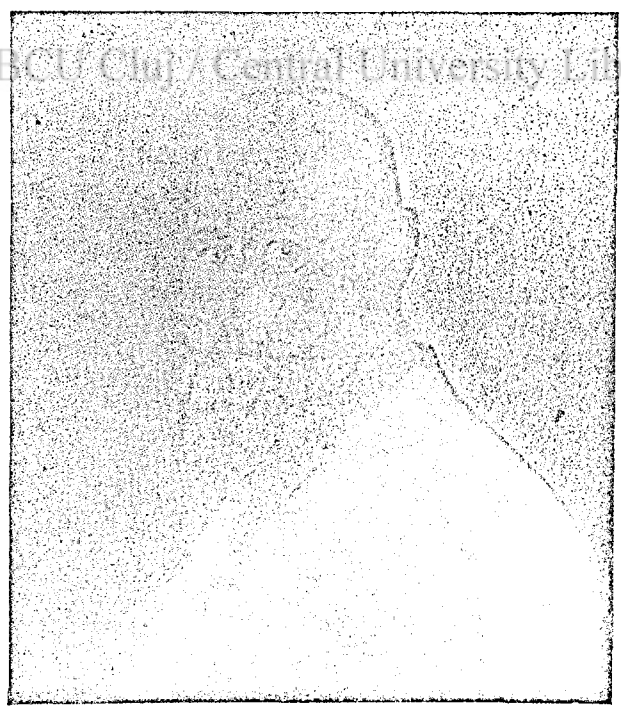
A székelyek bárója.

Emlékezés br. Szentkereszthy Bélára.

Árkoson, aug. 14-én hunyta le a székely báró, Háromszék vármegye egykori daliás főispánja, Magyar Párt háromszéki bizottságának elnöke, Br. Szentkereszthy Béla. Ritkaság volt a temetés rendezése számára. Nem azért, mert báró volt, mert főispán volt s mert Háromszéknek több ízben országgyűlési követe. S az amiatt volt fényes a temetés, mert hercegi sarjak, bárók várományosai vettek részt rajta. Hanem amiatt volt egyszerű a temetés, mert Szentkereszthy hosszú élete népe boldogítására szentelt s így a hintók mellett sokasága mellett inkább a falu népe feketélt a gyászoló kastély parkjában. S azért vala ritkaság ez a főispán temetése, mert a nép nem engedte, hogy gyászokocsijával a császári kápolnába temessék, hanem ősi székely szokás szerint székely gazdák vállára vették a koporsót, majd pedig egykori lakodalmos kocsiján huzták-taszították a sír felé.

Ez az igaz népszerűség a magyarságnak is, hogy ékes tanu-

ságként most akarja a mi lapunk is elmondani, népnek és magyar főúri közönségnek egyaránt, ki vala báró Szentkereszthy Béla.

Ki látta fehér ménjén a buza táblák között végig száguldani, azt hitte, hogy Csaba vitéz egyik daliás hirnöke száll le szép Háromszék gyönyörű síkjára. Ki pedig látta szép szál növést, óriás természetűt s ki hallotta dörgedelmes hangját, az csak a félelem parancsolta tisztelettel mert feléje kö-

zelíteni. Ki azonban csak egyszer érezte szive melegét, benső érdeklődését, rendületlen igazságszeretetét, mindennapos áldozatkészségét, az csak a rajongó nagybecsülés érzetével távozott környezetéből.

Oly nagyok és oly sokoldalúak ennek a nagy embernek érdemei, hogy mi a dicsérő méltatás helyett röviden csak felsorolhatjuk azokat, átengedvén az elismerő szavakat az olvasónak.

Elnöke volt a Háromszék-vármegyei Gazdasági Egyesületnek és mint ilyen, Háromszéken egy példásan magas gazdasági kultúrát teremtett meg, régen behozta a falu gazdasági üzemébe a gépek használatát és egységes gazdasági rendszerre tömörítette a vármegye székely falvait.

Árkos községben szövetkezetet létesített. A szövetkezetnek fennállása óta elnöke, lelkiismeretes ellenőrzője és gazdasági tanácsadója. Javaslatára új székházat építenek a szövetkezetnek.

1891-ben Árkos község hatezer forintnyi közbizottsága a község pénzre szorult gazdáinál volt kölvényekre elhelyezve. A törvény

váratlanul azt rendelte el, hogy a községi közvagyon továbbra nem adható ki magánosoknak, hanem azonnal bankba helyezendő. A rendelet végrehajtása miatt több gazda ingósága újra került volna. Nehogy ez megtörténjék, megalapítja Szentkereszty kétezer pengő alaptőkével Erdély egyik legvirágzóbb intézményét, a Sepsiszentgyörgyi Takarékpénztárat, s a hat-ezer forint községi vagyont a takarékbba téteti, illetőleg a takarékkal számoltatja el váltók segítségével. 34 éven keresztül elnöke volt a Takarékpénztárnak, de soha egy krajcár hasznot zsebre nem tett, mert elnöki tiszteletdíját mindig jótékony célra fordította.

1885. májusában nagy tűzvész pusztított Arkoson. Erre azonnal megteremtí a tűzoltó egyesületet, melynek egész életén át elnöke és főparancsnoka volt. Az egyesületet nemcsak állandóan segítette, nemcsak zászlót adományozott neki, hanem tűzesetek alkalmával mindig kivonult tűzoltóival és bárdal a kezében maga is verte szét az égő épület üszkös gerendáit. Ez az egyesület is ma mintaserű ékessége Háromszéknek. A család az öreg báró halála alkalmával seledkezett meg a tűzoltó egyesületről.

Arkos községet bemutató képünkön egy kis épület jelzi a háttérben jobbra az óvodát, melyet már elvettek a községtől és óvodáját utnak eresztették. Ezt az óvodát is báró Szentkereszty teremtette meg. Ő adományozta a községnek a telket és az ő példaadó segítő munkájának láttán huzta föl az épületet a község közmunkával. Szentkeresztyék nemes

szívüket, krisztusi szeretetüket ebben az óvodában ismertették meg a néppel. Ebben az óvodában egy bölcsődét tartottak fenn, melyben 15 csecsemő költségükön állandó gondozásban részesült. A bölcsődét a család egyik nőtagja személyesen vezette. A háboru alatt pedig közétkezőt nyitottak az óvodában és a harctéren levő szegényebbrendű emberek gyerekeinek maguk főztek ebédet. Esztendőök hosszú során 40—50 gyerek ebédelt az óvodában.

Mikor pedig a háboru után a nyomoruság végkép a nyakunkba szakadt, mikor a Szentkereszty birtok is kezdett szétszakadozni, ez a nagyuri személy a sorshoz mérten példaadólag leegyszerűsítette életét, árpaléből főzött kávét ivott, a cselédség kosztját kérte magának is és rizsre többé egy krajcárt ki nem adott, hanem helyette árpakásán élt. Tette mindezt azért, hogy a sorsverte felekezeti iskolát továbbra is segítse, hogy szegény gyerekeknek tanszereket, ruhát, karácsonyra ajándékot továbbra is oly bőven adhasson, mint valaha régen, mikor még vendégektől vala zajos a kastély, mikor még régen, mint a trón várományosa, Románia mai királynője is gyakran megfordult az árkosi kastélyban.

Nem volna még teljes a képünk Szentkereszty báróról, ha meg nem írjuk, hogy bár buzgó katolikus volt: a községi unitárius iskolát életén át állandóan segítette. Ő nem nézett, nem látott felekezeteiket, ő csak székely népét látta, a fölcseperedő gyerekekben csak a pezsdülő magyar vért érezte. Ha akár a községi képviselő testületben, akár a szövetkezet vagy a takarékpénztár, akár pedig a vármegye közgyűlésén emberek a vita hevében összetűztek, összekülönböztek, hányszor dörögte minden lármát tülharsogó hangján közéljük: „Emberek, ne civódjanak, magyarok vagyunk mindnyájan, tartsunk össze.” Mondják róla azt is, hogy a

vita csillapultán ő volt az első, a galambász öreg báró, ki a megintettekhez sietett és bocsánatot kért tőlük, amiért le kellett csillapítania őket. Bizonyára a bocsánatkérésre is az az eszme indította: „Magyarok vagyunk mindnyájan, tartsunk össze”.

Csoda-e hát, ha az által vált olyan meghatóvá a Szentkereszty temetése, hogy a pompás gyászkocsi helyett gazdaemberek vették vállukra a koporsót és hogy díszes zenekar helyett az árkosi népdalárda szolgált gyászzenével.

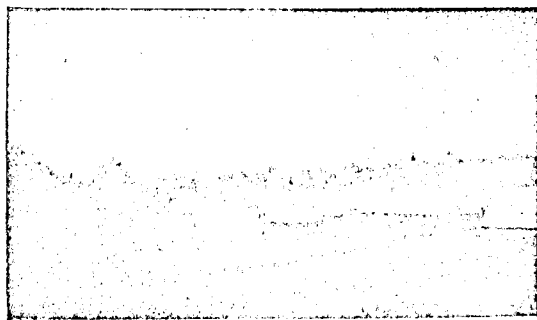
Dr. Gelei József.

Van-e szükség kisgazdapártra?

Való igaz, hogy az Országos Magyar Párt sok tekintetben különbözik azoktól a politikai alakulatoktól, melyeket a mai erdély magyar nemzedékéig ismert. Különbözik mindenekelőtt azért, mert hivatása lényegesen más, mint a községes politikai pártoké. Ezek egyetlen céljukat abban láthatják, hogy az ország kormányára jussanak. Az államhatalom, melyet kormányalépésük pillanatában kezükbe vesznek, a legrövidebb és a legkönnyebb ut kifizűött célok megvalósításához. A kormányra jutó pártok számára az eszközök, melyeket a tervek megvalósítása megkövetel, készen állanak: a közigazgatás, hadsereg, engedelmesen várják a parancsokat, a bíróság pedig várja a törvények új rendjét, melyet végrehajtson és fenntarts.

Az erdélyi Magyar Párt, mint minden nemzeti és kisebbségi párt, a hatalomrajutásnak még a lehetőségéből is eleve és örökre ki van zárva. Saját kisebbségi nemzetét is csak úgy és akkor tudja kormányozni, ha ez irányítás és vezetés eszközeit maga teremti meg magának.

Ebből a szemszögből nézve az egységes Magyar Párt minden romániai magyar számára épen olyan nélkülözhetetlen és pótolhatatlan intézmény, mint amilyen nélkülöz-

Arkos látképe.

egyetlen és pótolhatatlan a nemzeti egység tudata és az egységes nemzeti művelődés útjára! Ezeket nem lehet hosszabb időre megtartani és biztosítani egyetlen, hatalmas politikai szervezet nélkül. Az ókor görögjei sohasem érték volna el a műveltségnek a magas fokát és sohasem dicsekedhettek volna akkor a nemzeti teljesítményekkel, ha közbizalmuk, ünnepeik, játékaik össze nem tartották volna őket. Romániai magyarságnak egyetlen közös, nemzeti intézménye nem volt, *abban a pillanatban, amikor az egységes Magyar Pártot feladná.*

Különböző pártokra szakadni annyit jelentene, mint a politikai téren is megvalósítani a hátrányos vagy annál is több felekezeti rendjét, aminek hátrányait egyházi s ennél fogva iskolai téren is eléggé érezzük. A különböző pártok rendjét inkább valószínűbbnek tartanánk meg a szászok, kiknek a lutheránus egyház megadja az egyetlen szilárdan összetartó egyetemes s egybefoglaló nemzeti keretet. S mégis mit látunk? Nálunk mindenhol sem jó a több párt szükségének gondolata.

Miért bukkan fel hát minduntalanunk?

Bárdos Péter magyarfenesi százados nagygazda is nagyon jól látja ennek az egyetlen egységnek a szükségét, amikor kisgazda pártot akar a Magyar Párt keretein belül megszervezni. De vajjon tényleg szükség van-e erre? Nincs-e itt már ellenmondás, mely eleve kizárja ennek a külön szervezkedéssel legkisebb értelmét? Ki ne tudná, hogy ebben az országban az egész földműves osztálynak rettentő sok a problémája! Ki ne tudná, hogy nemcsak a világon korszak, melyben a földműves nép annyi tizedeszmát, harmincadot fizetett, hanem a robotot szolgáltatott, olyan gazdasági jobbágyságban élt volna, mint a Romániában? Hiszen azok ott nemcsak magas kiviteli vámok, hanem a gazdasági termények árát is befizetik, nem a tizedrészt, hanem a felénél is nagyobb részét

veszik el annak az értéknek, mit a földműves izzadságos munkával, számitó értelemmel, élő és holt tőkájével megteremtett?

Ki ne tudná mindezt? De ki tiltotta el valaha, hogy bárki is, kinek arra hivatottsága, szakértelme, ékesszólása, meggyőző ereje van, ez ellen fel vegye a harcot s megkezdje a szervezkedést a Magyar Párt nevében, annak a pártnak lobogója alatt, melynek tagjai sorába száz közül nyolcvanöt földműves? Ki állott valaha ennek az útjába?

Miért hát a külön ruha, a kisgazdapárti külön alakulás, amikor a Magyar Pártnál külön földműves pártot keresve sem találhatnak! Hiszen messze se menjünk: a regábeli parasztpártban több az ügyvéd, tanár, tanító s egyéb nadrágos ember, mint a mennyi talán a többi regáti pártban együttvéve sincsen. Mégis parasztpárt!

A Magyar Pártra nemcsak ezért van szükség, mert ez az egyetlen egy egyetemes egysége a magyarságnak, hanem azért is, mert a romániai magyar földműves osztály sehol jobban, több szellemi és anyagi segítséggel érdekeiért nem harcolhat.

Bárdos Péter százholdas nagygazda hagyja csak annyiban a kisgazdapártot. Kisgazdák vagyunk mi valamennyien erdélyi magyarok, vagy annál még sokkal kevesebbek s kisebbek is. Vagy talán azért akar elkülönülni Bárdos Péter, mert terhére vannak a nyomorgó tanítók, a tanultak, a kultúra szomorú napszámosai! Ó, jól tudjuk, nem azért mondja, amit mondott, hogy talán elnök vagy meggyőző akarna lenni. *De talán mások szeretnének újra ilyesmit, azok, akik már többször próbálkoztak a Magyar Párt romjain vezető szerephez jutni, ám mindig megbuktak aknamunájukkal?*

Bárdos Péter, százholdas nagygazda uram, a Magyar Párt nem egyéb újfajta gazdasági gépnél. Míg meg nem tanultunk vele bánni, kár és hiba volna még újabbat venni.

BELPOLITIKA

Tovább épül a magyar egység...

A Magyar Párt erzsébetvárosi tagozatának alakuló gyűlése. — Magyar kisgazdák lelkes részvétele. — Atyai feddés az egységbontók számára.

Augusztus 23-án igen szép, egyes részletekben lélekemelő megnyilatkozás mellett alakult meg Erzsébetvároson Kisküküllőmegye magyar pártjának járási tagozata. Különösen érdekessé és kedvessé tette az alakulást, hogy a közeli magyar falvakból, elsősorban Csávásról és Gogánváraljáról a köznép is jelentékeny számban vonult fel az alakuló gyűlésre, mely d. e. 11 órakor kezdődött. A gogánváraljakat, kik mintegy százán voltak és gyalog tették meg az utat községükből Erzsébetvárosig, báró Bornemisza János birtokos vezette. Virág volt kalapjaikon, dal az ajkukon, lelkesedés szívükben. Az egész város magyarsága meghatottsággal fogadta őket.

Az alakuló gyűlés a Transilvania vendéglő nagytermében folyt le, egészen ünnepies keretek között. Megnyitót dr. Issekutz Viktor tartott. Szépen, lendületesen beszélt, számot adva az előkészület nehézségeiről és az eredményről. Mindezekben bő része volt Issekutz-nak, kit, mint az erzsébetvárosi magyarság lelkes és önzetlen vezérét, minden részvevő elismerésével ünnepelt.

A megnyitó után Pekry Sándor, a megyei tagozat érdemes elnöke beszélt, az „öreg“ Pekry, amint Kisküküllőben általában nevezik a közélet e derék régi harcosát. Az öreg jelző azonban csak azt jelenti, hogy a Pekry Lőrinc kuruc generális családfájának vannak ifjabb hajtásai is. Egyébként Pekry Sándor fiatalos lelkesedéssel és ifjú erővel csüng a magyar ügyön. Csak gazdag tapasztalatai és érett megfontolása mutatják, hogy túl van már a hatvanon. Érces hangon, lendületesen beszél és a hívek figyelmesen hallgatják. Közben megalakul a jelelő bizottság, melynek hivatása, hogy javaslatot tegyen a tisztikar megalakítása iránt. Amíg ez a munka foly, mint a központ kiküldöttje, dr. Várady Aurél beszél. Azt fejtegeti, hogy a Magyar Párt programja felöleli a

jogállam követelményeit s ezzel utat nyit a kormány önkénye által lenyűgözött román nép lelkéhez is, tehát a valódi megértés célját komolyan szolgálja. A hallgatóság figyelmével kíséri a fejtegetéseket s a végén élénk tetszenyilvánítással jelzi együttérzését a szónokkal. Utána Gvidó Béla, dicsőszentmártoni unitárius esperes beszél lelkes hangon és komoly érveléssel az iskola úgyról. Ismerteti a súlyos sérelmeket, mik a magyarságot e téren érték és elfogadásra ajánlja a csikszeredai szülői értekezlet ismert határozati javaslatát, melyet a gyűlés egyhangulag magáévá is tesz. Most dr. Gyárfás Elemér kezd beszélni. Élénk figyelem között ismerteti a mezőgazdasági és iparkamarai választásokra vonatkozó rendelkezéseket, feltárja azok jelentőségét, majd áttér a mindennél fontosabb közigazgatási választások ügyére, felhívja arra a figyelmet, sürgeti a megfelelő előkészületet és lelkes hangon szól a szép számmal megjelent magyar asszonyokhoz. Ezek szemében megcsillan a könny és ez e legbeszédesebb felelet.

Közben a jelölt bizottság bejelenti, hogy készen van munkájával. Előterjesztése alapján megalakul az új tisztikar. Elnök br. Bornemisza János, alelnök Gorove János, titkár Gajzágó Salamon. Az egész tisztikar lelkes és önzetlen emberek csoportja, méltán várja tehát munkájára mindenki az Isten áldását. Eloszlás előtt dr. Issekutz Viktor tesz még indítványt a közigazgatási választások intézésére, aztán Ugron István elnöknek üdvözlő táviratot küldenek. Délben 2 kor közebedre gyűlnek össze a magyarok. A kis gazdák (közel 200) szintén részt kívánnak venni a közzebeden. Éljenzés közt jelennek meg a vezetők; Pekry Sándor, br. Bornemisza János, Gaál Béla és József, Járay Béla, Matskássy András, br. Szentkereszty István, Issekutz Viktor és a központ kiküldöttje: dr. Várady Aurél, gr. Bethlen Bálint, P. Fülöp Gyula záradfőnök Medgyesről. Szép felköszöntők hangzanak el, bár az az előzetes megállapodás, hogy „ne legyen toaszt”. De a nép kéri az „urakat”, hogy beszéljenek. Elsőül br. Bornemisza tesz eleget a kívánságnak. Ugyancsak ő kéri meg a csávásiakat és az ő kedves gogánváraljai „falus feleit”, énekeljenek egy szép nótát. Az atyafiak összenéznek

majd rázendítenek az „Erős várunk nekünk az Isten” dallamára. Szépen, összhangzatosan énekelnek és figyelmesen hallgatják a közben felhangzó felköszöntőket. Észre sem veszik, hogy vannak olyan magyarok, akik nincsenek velők, de P. Fülöp Gyula főtisztelendő ur megemlékszik ezekről is, atyai szóval feddvén meg őket. Dr. Gyárfás Elemér szárnyaló szavak mellett arra ürti poharát, hogy jövőre ne legyen ilyen feddésre ok. Ezzel ér véget a közebed hivatalos része, mert a vezetőknek menniök kell Issekutzhoz, kinek háza még mindig a magyar vendégszeretet székesháza. Ott foly a szó komoly dolgokról, de közben felharsan a zongora hangja és úde női ajkon megcsendül a kellemesen szép ének szava. Mert az Issekutz családból minden kitelik. Van művésznő is. Késő estére oszlik el a társaság és haza ballagnak a vidéki atyafiak is. Egy felejthetetlenül szép nap kedves emlékeivel lett gazdagabb a lélek.

A Zsoldos-tanintézet

Magyarország legrégebb, legismertebb és legnagyobb középiskolai előkészítő tanintézete. Tanulmányaikban elmaradt tanulók rövid idő alatt pótolhatják mulasztásaikat a Zsoldos-tanintézet révén. Egy év leforgása alatt négy osztályból is vizsgázhatnak az intézet tanítványai állami közép iskolákban. A Zsoldos tanintézet tanítványainak sikeres vizsgájáért teljes anyagi felelősséget vállal. Levélbeli kérdészkösdésre készséggel ad felvilágosítást szíveségből az

„Erdélyi Élet”
kiadóhivatala Arad.

HÖNIG FRIGYES ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANG ÖNTŐDÉJE

Alapított 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszerelvényeket és vas harang-
éllványokat. Nemes anyag, nemes művek.

KÜLFÖLD

A kisebbségek elégedetlensége új
világkatasztrófára vezet.

Fontos konferenciát tartott Londonban a szocialisták központi irodája. A napirenden elsősorban a biztonság szerződés kérdése, továbbá a kínai és marokkói helyzet szerepelt.

Ezen az ülésen alakult meg véglegesen az a bizottság is, amelyet az internacionálé végrehajtóbizottsága küldött ki legutóbbi ülése alkalmából a nemzeti kisebbségek helyzetének tanulmányozására. Ebbe a bizottságba a következő szociáldemokrata politikusokat választották be: Abramovics R. (Oroszország), Bauer Ottó dr. (Ausztria), Brouckere (Belgium), Buxton C. R. (Anglia).

Ez a négyes bizottság tanulmányozni fogja a nemzeti kisebbségek helyzetét egész Európában, elsősorban azonban az osztrák-magyar monarchiából keletkezett, illetőleg kiegészült utódállamokban, mivel ezekből érkezik a legtöbb panasz. A bizottság tapasztalatait majd a bizottságban az internacionálé titkárságban fogja betervezni. A szociáldemokrata internacionálé el van törvénytelve a nemzeti kisebbségek elnyomása elleni legélesebb harcra, mivel a kisebbségek elégedetlenségében látja egy új világháború csíráját.

A csehek új háborútól tartanak. Az egyik vezető cseh újság: a Národní Listy föltűnést keltő cikket írt arról a kérdésről, hogy Csehszlovákiát milyen komoly veszedelem fenyegeti szomszédjai részéről. A cikk szerint számolni kell azzal, hogy a háború még ennek az évnek berövellőnek az életében ki fog törni. Különösen Németország, ha nem ismét tan, de valójában annyira föl van gerjedve, hogy bármikor harcba vethet egy 150 hadtestből álló hadserget. Igaz ugyan, hogy a szövetségesek és a kisantant országai ereje eddig tulsúlyban van, de valójában nem lehet a teljes haderőre számítani s azonkívül az is kétséges, hogy Oroszország melyik oldalon fog lépni. Ha tehát a békét szerződések révén lehet biztosítani, megeshetik, hogy Németország okot talál a támadásra és a tör kelet felé. A cseh újság ennek a támadásnak az irányát is jósolgatja. A terület ellen felirányulni, amely a most szakítottak le Németországtól. Északról támadnak a németek Lengyelországra, délről Ausztrán át Csehszlovákiára. Ausztria ugyanis nem fogja akadályozni a német haderő átvonulását és egy ilyen támadás egy csapásra szakítaná Csehszlovákiát a Tótföldtől.

HIREK

Gondolatok

A világosság a jó indulatot, a sötétség a gyűlöletet képviseli. Szélhámos tehát mindenki, ki a gyűlölet terjesztésével világosságot akar deríteni.

*

Az emberi fajnál a fejlesztő egységet nem az egyén, hanem a család képviseli, mert minden ember csak azt juttatja vissza az ő embertársainak, a milyen nevelésben ő részesült. Aki szerető családi körben nekedett, az a jóindulatot, aki pedig züllött családi körben nekedett fel, azt a durvaságot, amelyben ő részesült.

*

Az embernek két emésztő szerve van, a *gyomor* és az *agy*. Ha mind a kettő tulterheltség nélkül működhetne, bámulatosan hosszú és bámulatosan szép lenne az emberiség kifejlődése.

*

A fiatalság nem veszi észre azt, hogy az értelemmel is úgy van, mint a borral: „Minél jobb a bor, annál több idő kell a megfelelő kiforráshoz.”

*

Az éleslátást mindig a szenvedélyekkel szemben kell meggondoltan gyakorolni, mert az egyéni elfogultság vakítja meg leginkább az értelmet.

Gróf Wass Béla.

Előadás Széchenyi Istvánról a Iorga szabadegyetemén. Dr. Bitay Árpád, lapunk kiváló munkálársa, a kolozsvári Marianum tanára, mint 1923. és 1924 nyarán, meghívásra az idén is részt vett Iorga szabadegyetemének Văleni de Munte-ban tartott előadásain. Az idén különösen sokan voltak a munteniai városkában, közöttük vagy 20 magyar is. Egy hónap alatt több mint 220 előadást tartottak a legkülönbözőbb irodalmi, társadalmi, gazdasági, pénzügyi, földrajzi és más kérdésekről. Az előadók a legkiválóbb szakemberek, egyetemi és középiskolai tanárok voltak. Iorga, e népegyetem alapítója és mozgó lelke, több ízben hangsúlyozta most is, hogy a románságnak békés együttműködésre van szüksége az ország másajku fiaival s tisztelnie kell ezek történelmi jogait és kulturáját. Bitay az idén Széchenyi István korszakalkotó egyéniségét és alkotásait világitotta meg nagyon részletesen, minden szempontot felölölően, az ő kulturális programját ismertette, valamint a nemzetiségi kérdéstről és az anyanyelvi művelődés szent jogáról vallott nemes, örökéletű, páratlanul szép elveit, miközben az előadást a Vendé-féle irodalomtörténelmi képekkel is bőven illusztrálta.

arra számít, hogy egy közeli háboruban együtt fog harcolni Németországgal s az utóbbi hetek eseményei, amelyek bizonyos megértést teremtettek az angolok, franciák és németek között, nagyon fölkellették az oroszok féltékenységet Oroszország most Olaszországgal folytat tárgyalásokat, hogy magának Középeurópában támogatást biztosítson. Mussolini és Csicserin hír szerint találkozni fognak és a szövetkezés részleteit is megbeszélnek. Olaszország állítólag a besszarábiai kérdésben megígérte támogatását az orosz kormányoknak.

A magyar dal háromnapos országos ünnepe.

Szeptember 6—8. napjain vasárnap, hétfőn és kedden, Kisasszony-napján, ünnepi dalokra nyílnak a magyar ajkak Marosvásárhelyt, az ősi székely fővárosban. A hegyes-bérces Erdélynek minden tájáról összesereglenek e napokban a magyar dal hívő, lelkes katonái, akiknek a dal nemcsak az ajkukon nyílik ékes gyönyörűen, de a szívében is ott ég tüzes szikrája. Ezer és ezer ajkon fog felcsendülni a hit fenséges zsolozsmája, a legáhitatosabb, imás ének. Erdély két millió magyarsága fog felfigyelni e dalokra s új erőt, bizakodást meríteni belőlük.

Vasárnap délelőtt és délután, az ünnepi gyűléseken, a dalos élet szervezéséről fognak tanácskozni a dalművészet rajongó harcosai; hétfőn, a versenyeken, a dalosok vidám serege mélységes bizonyítékát fogja adni annak, hogy milyen őserő, mennyi érzés, milyen szent tűz van a magyar dalban, este pedig szerenáddal tisztelik meg az ősi székely város lakóit; kedden, bucsuzóul, a diszgyűlés és diszhangverseny méltóan fogja összefoglalni a három nap ékesen szóló eredményeit s az ősi magyar dal lelket nemesítő, szívet emelő hatását.

Erdély magyar népe Vásárhely felé fogja fordítani figyelmét. De nehogy azt higgyük, hogy csak a mi szívünk fog arra felé dobbanni. Nem! Ott lesz a versenyeken, amint már ki is fejezte ebbeli óhaját, maga Károly trónörökös is, aki, mikor először hallotta szépen zengő, csengőn csengő, drága dalainkat, annyira meghódították édes anyanyelvünk gyönyörű dalvirágai, hogy azóta ő a legnagyobb hódolója a magyar dalnak. Ott akar lenni ő is velünk és együtt akar ünnepelni azokkal, akik szívük egész melegét, minden szeretetét fel fogják ragyogtatni ezeken a napokon: a magyar dal ez ünnepi, pirosbetűs, hozsannás napjain!

S. Nagy László.

— írja tovább a lap — a háboru
ésokor sok száz kilométer hosszú
egyed, egyes helyeken kisebb csapatok
gyekeznek majd betörni és repülő-
gépeikkel állandóan veszélyeztetni
a védekezést. Az ellenség támadása
meglepetés jellegű lesz. A lap végül
írja a cseheket, hogy a fenyegető ve-
szélyemre jóidején készüljenek el.

Nem vágnak a katonák Marok-
kba. A franciák a marokkói hadjárat
szövetséget kötöttek a spanyol-
okkal. A spanyolok azonban nem szive-
mennek a marokkói harctérre. Kö-
szörel több század katonaságot indi-
k Marokkó-felé. A lakosság hevesen
tett a háboru ellen. — Elég Marok-
k! Miért segítsük a franciákat? —
kát. A tüntetés folyamán nagy ve-
vés keletkezett, amit a rendőröknek
megszüntetniük.

Franciaország gondjai. A győztes
ok közt mindenestre Franciaor-
nak vannak jelenleg legsúlyosabb gond-
Két fronton is fegyverrel kell védenie
naptalmi tekintélyét. Marokkóban az
jelentések szerint sikereket ért el
El Krim fölkelő csapatai ellen, ám
a sikerek még nem jelentik a küz-
em befejezését, sőt nagyobb és gyor-
erőfeszítést tesznek szükségessé.
sában meg éppen rosszul folynak
franciák dolgai. Ugy látszik, hogy a
ok fölkelése nem olyan jelentéktelen
g, mint ahogy azt a franciák eleinte
gék. Angol lapok azt jelentik, hogy
zoknak sikerült bevonulniok Siria fő-
ába, Damaszkuszba, ami nagy csor-
ított a franciák tekintélyén Nagy ne-
gei vannak Franciaországnak pénz-
tären is. Hitelezői, az angolok és
kaiak mind erélyesebben követelik,
adósságai törlesztését kezdje meg.
angolok legutóbb engedményeket tet-
francia pénzügyminiszternek, ameny-
belemettek abba, hogy Francia-
a törlesztést 62 évre ossza be.
gy is olyan súlyos terhek nehezed-
a francia államra, hogy az angol
at elfogadásán nem nagyon kapnak.
ajánlat szerint Franciaországnak 62
át 12 milliárd lejt kitevő összeget
ne fizetnie.) Az utóbbi napok moz-
társadalmi téren is föl zavarták
országát nyugalmát. A banktisztvi-
sztrájkot kezdték, amelyet egy na-
a közhivatalnokok általános sztrájk-
mogattak. Páris utcáin pedig a na-
a kommunisták rendeztek véres
éseket. A francia hazafinak tehát
ka van, hogy a politikai élet fej-
jai elé borus lélekkel tekintsen.

Franciaország és Orosz-
ország között? Megemlékeztünk róla,
Oroszországban milyen elégedet-
keltett Németországnak az an-
a való közeledése. Oroszország

A legnagyobb magyar áldozatos élete, s például a Magyar Tudományos Akadémia mesébe illő megalapítása, tudósionk közlése szerint szemelláthatóan nagy hatást tettek a hallgatóságra. Dr. Bitay Árpád megint egy jelentős lépéssel ment előre azon az áldozatos uton, melyet magyar értékeink és becsületünk védelmezésére és megismertetésére mai szomorú elszigetelésünk közepette magára vállalt, s ezért neki ezuttal is igaz és meleg köszönettel tartozunk.

75%-os utazási kedvezmény Kolozsvárra a szeptember 6—9-ig rendezendő méhészeti kiállításra. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület által Kolozsvárt szeptember hó 6—9-ig rendezendő méhészeti kiállítást látogatók részére a CFR. vezérigazgatósága 75% kedvezményt engedélyezett. A kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványokat az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatalától (Kolozsvár, Atilla-utca 10.) kell kérni 15 lej kiállítási és portódíj beküldése mellett. Az egyesület az 50%-os szállítási kedvezmény engedélyezését is kérte és amennyiben azt is megkapja, az érdekelteket idejében értesíteni fogja.

Egy halottja is van a mezőgazdasági kamarai választásoknak. Zilahról jelentik: Különös körülmények között érte el a halál Nagy József völcsöki magyar gazdát. Ugyanis Nagy József is bement több völcsöki társával Szilágycsehbe, hogy szavazatát leadja; s mikor már haza készülődtek, borzasztó vihar tört ki. Nagykék a vihar elől fedél alá menekültek s kevéssel ezután a szomszéd deszka-kerítést kitörte a vihar s olyan erővel vágta a földhöz, hogy Nagy József szörnyethalt az ijedségtől. Az azelőtt két perccel még életvidám családos embert halva szállították a falujába.

Pusztító orkán. Az elmúlt héten hatalmas vihar száguldott végig Európán, mely óriási pusztításokat okozott. A szatmár—nagybányai vasútvonalon egy megrakott tehervonatot fordított fel az itéletűdő. A tehervonat élőállatokat szállított, melyek közül számos elpusztult. Brassó melletti Botfalun egy teherkocsit ragadott el a szélvihar. A teherkocsi a szél erejétől hajtva, óriási sebességgel megindult a lejtős pályán és beleszaladt a Brassóból jövő személyvonatba. A vonat vezetője a hatalmas viharban is meghallotta a száguldó kocsi zaját, de a sötétben nem tudta megállapítani, hogy a zaj mitől ered. Megállította a vonatot, melybe őrállt erővel beleszaladt a száguldó teherkocsi. Az összetűzés ereje a mozdonyt kilökte a sinekről és pozdorjává zúzta. A mozdonyvezető meghalt, a fűtő és még többen megsebesültek. A magyarországi Biharkeresztesről is

elragadott a szélvihar egy tehervonatot és a Romániában levő Biharpüspöki állomás felé sodorta. A magyar hatóságok idejekorán értesítették a román vasutasokat, akik talpfákat raktak a sinekre s így sikerült a kocsit megállítani. — Szabadkán a székesegyház tornyát döntötte le a szélvihar. A torony a templom tetejére esett a harangokkal együtt. A zuhanó torony a templomot teljesen összezúzta. Számos magánház is elpusztult a vihar alatt. Óriási pusztítást okozott a vihar Trlesziben is, hol számos házat semmisített meg. Tusnádön a református templom és több magánház bádög tetejét sodorta le, gyümölcsfákat tett tönkre, hatalmas akácfákat derékon tört, vagy tőből kifordított. Szalma és szénakazlak az utcán vannak még ma is szétszórva. Szilágyosomlyón és Brassóban számos ablakot tört be a vihar és tűzfalakat döntött össze. Hasonló istenítéletre valló időre a legöregebb emberek is alig emlékeznek.

Minerva könyvtár. A Minerva Rt. nagyjelentőségű új vállalat beindítását kezdte meg a jelzett cím alatt, dr. Tavaszy Sándor és Rass Károly szakavatott szerkesztésében. A vállalat célja az, hogy izléses kiállítású 4—6 ivnyi könyvecskékben a művelt magyar közönség számára olyan szellemi táplálékot adjon, amely műveltségét, világnézetét és történelmi öntudatát szélesítse és mélyítse s másfelől szépirodalmi alkotások közlése által nemes lelki gyönyörködtetését szolgálja. A vállalatnak tehát lesznek népszerű tudományos és szépirodalmi füzetek. A tudományos programmrészt Tavaszy Sándor, a szépirodalmi Rass Károly szerkesztik. A vállalat első száma már megjelent, ez Tavaszy Sándornak Apáczai Cseri János személyiségéről és világnézetéről szóló munkája, amellyel a nagy erdélyi kulturhős háromszázéves születési évfordulóját méltó emlékekkel jelöli meg. A kis könyv mindazt felöleli, amit Apáczairól művelt magyar embernek tudnia kell s személyiségét igen vonzó és érdekes módon eleveníti meg. E füzet után nagy reményekkel tekintünk az oly rég várt és valóban életszükségletet képező vállalat jövője elé s mindenkinek a legmelegebben ajánljuk annak megszerzését.

Még mindig ég a morenii petroleum mező. Hetekkel ezelőtti hírt adtunk arról, hogy a regátbeli Moreniben ismeretlen okból kigyuladt egy petroleumkút, melynek eloltása még ágyukkal sem sikerült. A tűz más petroleumszondákra is átharapódzott és ma Morenibe ezrivel járnak az emberek csodálni az égő petroleum mezőt. — Naponta milliónyi érték válik semmivé, 300 vagon petroleum lesz naponta a lángok martalékává. A tűz oltására mindent elkövetnek, de a mentési

munka hiábavalónak bizonyul. A föld alatt alagutat ástak, hogy azon közltsék meg az égő kútát, de az alagut megtelt petroleumgázokkal s mikor már csak két méternyire voltak az égőkuttól, az alagut felrobbant. Három munkás meghalt, számosan megsebesültek. Az égő petroleummező tulajdonosa, a Román—Amerikai petroleum társaság egy millió lei jutalmat tűzoltó ki annak, aki a tüzet eloltja. Szakértők megállapítása szerint ha az égő kútnak a föld alatt nagy petroleum tartalékaik vannak, a tűz évekig eltarthat.

Kis szanatórium tüdőcsucshuruban szenvedők részére. Nagyilondia Szolnokdobokavármegyében a vasúti állomástól pár percnnyire, kies hegyek között, magasan a község felett, polgármentes, ozondús levegőjű helyek szakszerű, állandó orvosi kezelés mellett egészen új eljárással segíti elő a beteg tüdőcsucok gyors elmeszesedését és gyors meggyógyulását. A szanatórium szeptember elsején nyílik meg, s amennyiben az intézet kicsiny volta miatt, betegek csak mérsékelt számban vehetik fel, bejáró betegek is kezelésben részesülnek, akik részére lakásról és ellátásról kívánatra a vezetőség gondoskodik, betegek mérsékelt árak mellett elsőrangú ellátásban részesülnek. Az intézet orvosi vezetését volt klinikai orvostanársegéd végzi. Érdeklődőket mindenben készséggel felvilágosít, sepsiszentgyörgyi Móricz Károlyné bankigazgató neje.

Furcsa megállapítás. Különös megállapításra jött egy orvos. Azt állítja, hogy a pártában maradt nő tovább él, mint a feleség. Ellenben az ags legény hamarabb hal meg, mint a házasság, azaz a nő életét meg rövidíti a házasság, míg a férfit meg hosszabbítja. Mégis különös, hogy a férfi huzódik a házasságtól, a nő pedig kapva kap rajta. Az orvosnak az a véleménye, hogy még sincs egészen igaza, mert sokkal több az özvegy asszony, mint az özvegy ember, tehát az asszonyok igazán jobban bírják a házasság édes jármóját, mint a férfiak.

Bőrleenyuzó végrendelet. Ugyanaz a szik, a milliókkal együtt nem mindjár a józan ész. Egy amerikai milliósvégrendeletében meghagyta, hogy halála után a bőrét nyuzzák le, dolgozzák ki és készítsenek dobot belőle. Azt hisszük, hogy a milliókat azzal szerezte, hogy sok embernek nyuzta le a bőrét és sok polgártársa háza előtt ültette meg a dobot, hiszen úgy volt a megboldogult.

Gyomorfájás ellen egyöntudós csöpp valódi „DIANA“ Sósborsszék cukorra csepegtetve csodásan hat.

Művelődési mozgalmak.

A hunyadmegyei bácsi református egyháza főkegyháza Pusztakalán előjárósága felbátorodva az elmúlt évben az „Iglói diákok” előadásával elért nagy sikeren, f. hó 20-án haranglépja javára műkedvelői előadással egybekötött nyári táncmulatságot rendezett. A pusztakaláni műkedvelők ez alkalommal előadták Bakonyi Károly felvonásos énekes színművét, az Ob-
 aloszt. A zenei részi nagytudással Gen-
 inger Lipót karmester tanította be s
 vezette az előadás-on. A rendezés fá-
 radtságos munkáját Rotter Ferenc
 végezte, míg az előadás-on a zene-
 kíséretet Krolácsék VIII hegedű-kisére-
 lével dr. Albert Sándor gyári orvos
 szolgáltatta saját zongoráján, eléggé
 megnevelő buzgósság és jó-
 indulattal. Az egyes szereplők közül
 kiemeltek: Timisné urasszony, Egyed
 Árpád, Szokoly Elekne urasszony, Or-
 bán Imre, Hummel Albert. Dicséretet
 érdemelnek még Akli Mihály, Buzogány
 Márton, Spörl Hugó, Meléricsik Róza.
 Elismerés és köszönet illeti az összes
 szereplőket egyen-egyen és összesen.
 Tiszta jövedelem a harangalpra:
 25000 Lei.

Jókai ünnepély, reform. vallásos
 délutánok — Szászsebesen. A szász-
 sebesi kicsinyszámú magyarság is meg-
 ünnepelte Jókai Mór nagy regényíró
 100 éves születési évfordulójának em-
 lékét. Bedő Margit Jókairól költeményt
 szavalt, — Bock Gerőné Lisztnek egyik
 remekművét játszotte zongorán, — nagy-
 tiszt. Bedő Ödön emlékbeszédet mon-
 dott, — Jánosi Pálné, Bockné, Honig-
 berger Triót játszottak hegedűn, gor-
 donkán és zongorán, — Wellmann Jen-
 óné Jókainak „A bölcső” című költe-
 ményét szavalta, — Kész Irén klasszikus
 darabokat játszott hegedűn, — Honig-
 bergné magyar dalokat énekelt, zong-
 orán kísérte férje Honigberger Emil, —
 Jánosi Pálné „A puszták fia” című he-
 gedű-solo darabokat adta elő. — A mű-
 sor változatossága, — minden egyes
 szám szép tartalma, megfelelő szabatos,
 szom előadása az ünnepélynek Jókaihoz
 illő hangulatot adtak.

A szászsebesi reform. presbiterium
 felhívásából havonként egyszer, vasár-
 nap délutánokon, a csinos, új temp-
 lomban vallásos délutánokat rendeznek.
 Az első májusban, a második június
 hónapban volt. Májusban Jánosi Pálné
 gyönyörű darabokat játszott hegedűn,
 melyeket orgonán kísért Bock Gerőné,
 Wellmann Jenőné Jókainak „A munkácsi
 című művét adta elő, — nagytiszt.
 Bedő Ödön az emberi gyarlóságokról

tertott megszívelendő szép beszédet, —
 a műsor első és utolsó száma egy-egy
 templomi közének volt. — Juniusban
 az egyházi közének után Hznigberger E.
 gordonkán játszott Bockné orgona kísé-
 rete mellett, — Koncz Béla és kis leánya
 Ilonka egy egy gyönyörű költeményt
 szavaltak megindító, nagy hatással, —
 Bedő Ödön nagytiszteltetű ur Leseing
 német író „Bölcs Nátán” című művére
 való vonatkozással a különböző egyhá-
 zak között való kölcsönös küzdelem,
 szeretet, áldozatkészség ápolásáról tar-
 tott szép beszédet. Úgy a Jókai ünnepélyt
 mint a vallásos délutánokat a helybeli
 román és német közönségből is többen
 megtisztelték látogatásukkal. W. K.

Harangszentelés. Leiket felemelő
 ünnepe volt f. év június hó 21-én az
 olthévízi református egyháznak, Árva
 Bethlen Kata ősi templomában kettős
 harangszentelés volt. Az árván maradt
 kicsiny harang kiáltó szava eljutott a
 lelkekhez, a lelkek megmozdultak, rö-
 vid idő alatt 82 és fél ezer Lei gyűlt
 össze, hogy újra két harang össze-
 csendülő hangja hívogasson Isten di-
 csőítésére. A nemesszívű ajándékozók
 között a ref. egyházhoz tartozókon ki-
 vül a testvér unitárius egyház hívei, a
 község másajku és vallásu tagjai közül
 is sokaknak a neve ott szerepel. Az
 egyház vezetősége a gyűjtés szép ered-
 ménye láttára elhatározta, hogy az ott
 maradt kicsiny harang helyett is na-
 gyobbat öntet és így két nagyobb
 harangjuk lesz. Az elhatározást tett
 követte s két harang készült el. Az ősi
 templom zsufolásig megtelt a szentelés
 napján. A nagyszámú gyülekezet előtt
 imádkozott Mester János szederjesi
 lelkész; predikált Molnár Imre bordoci
 lelkész, azután megszólaltak az új ha-
 rangok. Mint dobbantak meg a szívek,
 teltek meg a szemek könnyel, mikor a
 felavató ima felszárynyalt az eget Urá-
 hoz, amelyet szintén Molnár Imre lel-
 kész esperes helyettes mondott! A
 harang beszerzés történetét és az ada-
 kozók névsorát az adott összeg ki-
 tűntetésével felolvasta Bíró György
 helybeli lelkész. Jakab Ilonka gyönyörű
 szavalata s az énekkar és gyülekezet
 szép összhangzó éneke emelte az amugy
 is örömtől dobogó szíveket az ég felé.
 Délután imát és biblia magyarázatot
 tartott Szabó Károly székelymuzsnai
 lelkész, szépen szavalt Imre Ilonka,
 énekelt a gyülekezet és az énekkar.
 Este pedig az orgona-alap javára, a
 harangszentelés öröme estélyi is ren-
 dezte t, amelynek műsora: 1. Színész-
 nők. (Monolog.) előadta Révész
 Ilonka 2. Viaszkvirág (Paraszthistoria)
 szereplők: Asztalos József, Révész
 Mariska és Révész József. 3. Audencia

(Tréfa.) szereplők: Imre Pál, Para La-
 jos és Imre Árpád. 4. Ének, énekelte
 a dalárda. 5. Két kérő (Monolog.) elő-
 adta Kónya Matild. 6. Hamis az asszony
 (vigjáték.) szereplők: Révész István,
 Jakab Ilonka és Nagy Albert. 7. Fele-
 ségem nyaral, előadták: Para Lajos és
 Derzsy Klárika. 8. Az ökör. (Paraszt-
 historia.) szereplők: Lengyel Béla, Fü-
 löp Etus, Nagy János, Fülöp Béla és
 Koleszár Márton. 9. Borsdal. Énekelte
 a dalkar. A kabaré estély nagyon szé-
 pen sikerült minden tekintetben. Min-
 den egyes szereplőt dicséret illet, de
 különösen dicséretet érdemel az egész
 kabaré estély rendezője és betanítója,
 Szabó András iparos. Egy jelenvolt.

AGYAGIPAR
R.T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal ége-
 tet, hornyolt és hódfarku tető-
 cserepét, normál és németméretű
 fali- és kúttégláját valamint
 elsőrendű különböző méretben
 készült alapcsöveit.
 Cég és Iroda Turda-Torda. Tel. sz.: 107.

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából,
 malomhevedereket,
 transzporthevedereket s min-
 dentéle gazdasági kötele-
 ket és zsineget gyárt és
 szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaş (Galamb-u.) 14.

Vásároljon a **PARISIEN**-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regis Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikkal a legolcsóbban szerezhet be.

MEZŐGAZDASÁG.

A mezőgazdasági választások eredménye. A mezőgazdasági választások az ellenzék győzelmével végződtek Románia 76 vármegyéjéből beérkezett jelentések szerint 38 vármegyében az ellenzéki, 33 vármegyében a liberális kormánypárti, 4 vármegyében az avarskánus és egy vármegyében, Csikban a magyar lista győzött. A választási harc a regátban volt a leghevesebb. Galacban a választók tömege tüntető menetben vonult végig a városon és a prefektúra felé tartott, hogy tüntessen a kormány politikája ellen. A hatóságok harci eszközökkel felszerelt katonaságot vezényeltek ki a tüntetők ellen, mely a rohamlépésben közeledő katonaság láttára széteszlott. A román lapok megállapítják, hogy a liberális párt még rosszabbul került volna ki a küzdelemből, ha egyes kerületekben a magyarok nem szavaztak volna a kormány listájára. A magyarság ereje tehát újra megnyilatkozott. Majd meglátjuk, hogy a kormány mivel hálálja meg a támogatást.

Állatkiállítás Temesváron. A temesvári kerületi állattenyésztési felügyelőség szeptember 22—25 én nagyarányú állatkiállítást rendez Temesváron. Számitás szerint 300 nagy és 200 kis állat kerül a kiállításon bemutatásra. Böven lesznek díjak is, melyekkel a legszebbeknek és legjobboknak talált állatok tulajdonosait fogják jutalmazni. A kiállítás védnöke Károly trónörökös lesz, ki személyesen is részt vesz a kiállításon. A király és királyné is megígérték, hogy a kiállítást meg fogják tekinteni.

Tultermelés van a borban. A bönnek ígérkező szőlőtermés nem sok örömet okoz a szőlőtulajdonosoknak. Az eladási nehézségek az idén még fokozódni fognak, aminek előjele az, hogy a bor ára világszerte esik. Magyarországon a tavalyi árakhoz képest máris 70 százalékos áresés van és az újbor 3000 koronáért kínálják literenkint. Ez azért fontos a mi szempontunkból, mert a külföldi piacokon nem tudjuk felvenni a versenyt a magyar borral. Hogy a szőlősgazdákat károsulás ne érje, tanácsoljuk, hogy bor helyett lekvárt készítsenek a szőlőből, melyből több haszonra számíthatnak.

Nem lehet elvenni a gazdáktól a magyar kormánytól kapott gépeket. A mult számunkban foglalkoztunk a román iparosok és kereskedők egyesületének azon kérésével, melyet a kormányhoz intézett, hogy a kisgazdáktól és a kisebbségi iparosoktól vegyék el azokat a gépeket és szerszámokat, melyeket még a magyar kormánytól kaptak iparpártolás címen. Cikkünk a kisebbségi iparosok és gazdák között

érthető aggodalmat keltett s nagyon sokat létezőkében támadott meg a román kereskedők és iparosok egyesületének ezen érthetetlen eljárása. Hogy olvasóinkat felesleges aggodalmaktól megkíméljük, megírjuk, hogy a bíróság joggyakorlata nem engedi meg ezen gépek és szerszámok elvételét. Az imperium változás után sok ilyen gépet vettek el az iparosoktól azon a címen, hogy azok a magyar állam tulajdonai lévén, a román államot illetik meg. Jeremiás Antal szovátai géplakatostól is elvett a román katonai kincstár ilyen gépeket két évvel ezelőtt. Jeremiás kártérítési pert indított az elvett gépek miatt a katonai kincstár ellen és Jeremiás felebbezése folytán a tábla is foglalkozott az ügygel, mely ugy döntött, hogy a gépekre vonatkozólag kötött szerződést úgy kell tekinteni, mintha azt két magánfél kötötte volna és miután Jeremiás a szerződésben foglalt kötelezettségeinek, eleget tett, a gép tulajdonjoga feltétlenül őt illeti meg. Az ítélet végrehajtás terhe alatt kötelezi a kincstárt az elvett gépek visszaadására.

A táblának ez a döntése elvi jelentőségű és felhívjuk erre az érdekelt olvasóink figyelmét. *Ha el akarják tőlük venni a kapott gépeket, forduljanak a bíróságokhoz.* A román kereskedők és iparosok egyesülete pedig ne akarjon forradalmi cselekedetet csinálni egy jogállamban s gondoljon arra, hogy amit nem szeretne, hogy ő velük csináljanak, ők se tegyék egy becsületos, iparkodó kisebbségi dolgozó osztály ellen.

Felhívás a gazdaközönséghez!

A Marosvásárhelyi Takarékpénztár r. t. 1925. augusztus 1-vel Nyáradszeredában fiókinézetet állított fel. — A fiókinézet alapításának célja: a kisgazdák, földbirtokosok hiteligenyeit a legmértányosabb visszafizetési feltételek és kamatláb mellett kielégíteni. — Átvisz gyümölcsöztetésre a legelőnyösebb feltételek és a legmagasabb kamatláb mellett betéteket % betétkönyvre vagy folyószámlára. — Átutalt összeget bel- és külföldre, értékpapírokat és külföldi pénznemeket vesz és elad. — Foglalkozik élet, tűz stb. biztosítással, s e célból a „Fonciera” Vezérképviselével lett megbízva. — Üzlethelyiség saját házában (Főter Dr Lóte főorvos-féle ház) van elhelyezve. — A fiókinézet vezetésével Dr Szoboszlay László ügyvéd Nyáradszeredai lakos bizott meg. — Tisztelettel: *Igazgatóság.*

Szövetkezeti élet.

A szövetkezeti vagyon dézsmálása és az ellenőrzés.

A háboru és a háboru utáni idők a közérköcsöt erősen meglazították, úgy, hogy sokak előt az „enyém-léd” fogalma teljesen összekuszálódott. Sokan egyszerűen „magukkal visznek”, vagy „maguknál felejtönek” dolgokat és árukat. Ez a divat a társadalmi ranglétrán felfelé és lefelé egyaránt tért hódított; a felsőbb régiókban előkelő hangzású nevet vett fel és mint „sikkasztás” vagy „kleptománia” ismeretes.

De bárminek nevezzék is, lényegében lopás marad az értékek, pénz vagy áru jogtalan eltulajdonítása, tekintet nélkül arra, hogy a meglopott gazdag vagy szegény, avagy — éppen a szövetkezet. Mert vannak, a kik a szövetkezet áruját Csáki szalmájának nézik és vagyonát szabad prédának gondolják.

Bár a szövetkezet az alkalmazottak és munkatársak megválasztásánál mindig fontosnak ítélte az erkölcsi szempontokat, mégis az utóbbi évek zűrzavarában nem egy farkas surrant be a bárányok közé! Ezt látván, a szövetkezetek óvó rendszabályokhoz nyultak és kezdték életbeléptetni az ellenőrzést. Sokan az alkalmazottak közül a helyzet teljesen téves megítélése folytán megalázónak, vagy sértőnek ítélik ezt, mert mindenkiről azt teszik fel, hogy ugyanazon erkölcsi alapon állanak, mint ők maguk. Mi tudjuk, hogy ez, sajnos nem így van. Vannak viszont mások, akik az ellenkező végletbe esnek és keveslik az ellenőrzést, melynek enyhé volia — szerintük — a visszaéléseknek kedvez.

Az ellenőrzés szükséges és nélkülözhetetlen, amely nemcsak a szövetkezeti közvagyon védője, hanem kitűnő eszköz az alkalmazottak nevelésére, az önzetlen gondolkozásmód és egyéni előnyök háttérbeszorításának megtartására. Az ellenőrzés tehát távolról sem megalázó, természetesen nem szabad annak soha sértővé és rosszhiszeműen zaklatóvá válnia. Az alkalmazottak is örömmel üdvözölhetik, mert alkalmas arra, hogy őket minden időben megóvja attól, hogy tisztességtelen elemekkel tévészék össze.

Egy szövetkezeti tolvaj többet árt, mint amennyit két tisztességes alkalmazott használni tud. Ha feljelentjük a tolvajt és becsukatjuk, nem növekszik vele a szövetkezet dicsősége. Ellenkezőleg. Az ilyesvalami hihetetlen rossz reklám. Nem szabad tehát sajnálni a jó és elegendő ellenőrzés költéseit. „Jobb félni, mint megijedni.”

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

Gyümölcsértékesítő szövetkezetet alakít Erdély legjobb gyümölcstermő vidékének gazdaközönsége. A szövetkezet megalakítására az indította Szatmár, Bihar és Máramaros vármegyék gyümölcstermelő gazdaközönségét, hogy szerveztlenségük miatt a nagy mennyiségű gyümölcstermelésüknél jelentősen károsodás éri őket. A szövetkezet célul tűzte ki a gyümölcstermelés fejlesztését és minél eredményesebb gazdaságosítását. A szövetkezeti mozgalom nem új ezen a kitűnő gyümölcstermelő vidéken, mert már a háboru előtt felépült a szövetkezet megalakításának gondolata. Az évről-évre szaporodó külföldi keresetből is csak úgy tudnak megelégedni haszonra szert tenni, ha gazdaságosan, szövetkezetbe tömörülve értékesítik termésüket. Eddig a külföldre szállított gyümölcsök után járó adószót a nagyszámban levő közvetítők szedik zsebre, kihasználva a gazdák szerveztlenségét. A szövetkezeti mozgalommal a Szatmár vármegyei gazdák elhitték most életre s hatalmas pártfogóra találtak a Máramaros megyei presbitériumban, ki maga is nagy gyümölcs-termelő és lelkes régi híve a szövetkezeti mozgalomnak.

HARANG ÉS FÉMÖNTŐDE SCHIEB

Sibiu. Vasut-utca 15. sz.

szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jóállás mellett. — Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Kérjen külön ajánlatokat.

Figyeljen jól a fenti címre.

Járványos betegségek

tífusz, tuberkulózis, difteria
vörheny stb. ellen használjuk a Kolozsvári

Heinrich József-féle

Szt.-László fertőtlenítő pipere
és szappant.

Súlyosan, illatban, minőségben teljesen a régi. — Rapható mindenütt.

IPARI ROVAT

Megszigorítják a városi letelepedéseket.

Zilah, (A „Magyar Nép“ tudósítójától). A nagyobb erdélyi városok példájára most a kisebb városok tanácsai is telepedési szabályrendeleteket dolgoznak ki azzal a céllal, hogy a nem kívánatos, elősködő elemektől megmentsék a várost. Azonban míg a nagy, tulsufolt városoknál valóban indokolt a rendelet, addig a vidéki városok tulságosnak éppen nem mondható forgalmát teljesen megbénítja, már csak azért is, mert mint ahogy a szilágsomlyói városi tanács szabályrendeletéből is látjuk, az idevágó határozatok sokkal szigorubbak, mint a nagy városoké.

Ugyanis a nagyobb városok minden letelepedő családtól, avagy magánzórtól átlag 20.000 leit szednek be telepedési adó gyanánt, de csak abban az esetben, ha az illető nem hajlandó maga, illetve családja számára lakóházat építeni. A szilágsomlyói városi tanács határozata pedig úgy szól, hogy minden letelepedő kötelezi magát, hogy a városban való letelepedésétől kezdve egy év alatt megfelelő lakóházat épít fel s ezenkívül azok a munkások s napszámosok, akiknek évi jövedelme nem haladja meg a 10.000 leit, telepedési adó gyanánt 2000 leit tartoznak befizetni a város pénztárába bírósági végrehajtás terhe alatt; ugyanilyen jövedelemmel rendelkező kisiparosok, illetve kezdő-iparosok 4000 leit. Más foglalkozásúak 10—24.000 lei jövedelem után 8000 leit, 24—60.000 lei után 24.000 leit, 60—120.000 lei után 48.000 leit és 120.000 lein felül 100.000 leit. *Eszerint aki 25.000 lei évi jövedelemmel rendelkezik, ami havi 2000 leinek, tehát a mai viszonyok mellett a legmínimálisabb jövedelemnek felel meg, 24.000 lei letelepedési adót kell fizessen, természetesen azon kívül, hogy házépítésre is kötelezve van.* Az állami és községi hivatalnokokat, valamint a tudósokat nem érinti a szabályrendelet. A rendelet nem csak azokra vonatkozik, akik a rendelet hatályba lépése után szándékoznak a városban letelepedni, hanem azokra is, akik 1914 óta telepedtek le; sőt az egyik pont szerint akik bár 1914 előtt telepedtek le s a városi illetőséget is megszerezték, tehát törvényes polgárai a városnak, de a telepedési illetékeket még nem fizették be, szintén idegen polgárokként kezelteknek.

Érdeklődünk a hatóságoknál, ahol kijelentették, hogy a lakosságnak módjában áll a szabályrendelet ellen annak

életbeléptetése előtt 30 nappal felebbezést nyújtani be a belügyminiszterhez; de csakis egyetemes felebbezésről lehet szó, egyesek felebbezését nem veszik tekintetbe.

A szabályrendelet érthető megdöbbenést váltott ki a lakosság köréből, mert hiszen az a 2000 lei havi jövedelemmel rendelkező munkás, vagy iparos még a 24.000 lei adóját sem képes megfizetni, nemhogy még egy év alatt lakóházat is tudjon építeni. De a bölcs városi tanács ezzel nem sokat törődik. Eljárásukat azzal indokolják, hogy a kis városok kasszája üres, az államtól támogatást nem kapnak, csak biztatást, hogy úgy segítsenek magukon, ahogy tudnak. Sőt még azt is kilátásba helyezték, hogy abban az esetben, ha valaki vonakodnék a megfelelő adóját kifizetni s a meghatározott idő alatt a házat felépíteni, a város területéről zárt időn belül kiteszik a szürét. A szilágsomlyói városi tanács példáját más városok is követni fogják, de semmi kétségünk sincs afelől, hogy a lakosság megfogja tenni a lépéseket a sérelmes szabályrendelet jóváhagyása ellen, már csak azért is, mert míg az ugynevezett „nem kívánatos elemek“ könnyűszerrel letudják fizetni az adót s házat is építhetnek, addig a szegény munkásosztály elől teljesen elzárja a városban való boldogulás útját, nem is szólva arról, hogy a város fejlődését is meggátolja.

A világ legrégebbi gyára. Fényes ünnepek zajlottak le a napokban az Angliában lévő Norfolk melletti falucsakában. Egy butorgyár, mely csaknem az egész falucsakát munkával látja el, ünnepelte alapításának ezredik évfordulóját. 925-ben alapította a mostani tulajdonos valamelyik őse a gyárat, mely évszázadokon át apáról fiúra, fiuról fiúra szállt, úgyhogy a gyár ma is annak a családnak a tulajdonában van, melynek ősei ezer évvel ezelőtt alapították. A gyár ma is azon a helyen áll, mint ezer esztendővel ezelőtt. A norfolki gyár tehát régebb, mint az angol uralkodó család és története visszanyúlik az angol birodalom keletkezésének első éveibe. Az ezer éves jubileum fényes ünnepein a királyi család és a kormány tagjai is résztvettek.

Zászlószentelés. A Kolozsvári Csizmadia Iparos Dalkör egy igen szép selyemzástól készítettett, melyet nagy ünnepek között fognak október havában felszentelni. Az ünnepeket diszgyűlés fogja bevezetni, melyre vidékről is számosan bejelentették részvételüket.

Magyar cégtáblákat szabad használni. A magyar feliratok a cégtáblákról már teljesen eltűntek, pedig az állam nyelve mellett a kisebbségek nyelvén is írhatók a cégtáblák. A belügyminisz-

ter nem korlátozza a kisebbségi nyelvek használatát és rendelete szerint a magyar nyelvű cégtáblákért nem kell a 8000 lejes adót fizetni. Adóval csak azokat lehet megterhelni, akiknek cégtábláján az állam nyelve nem szerepel. Minden magyar kereskedő és iparos tartsa erkölcsi kötelességének, hogy az állam nyelve mellett a magyar nyelvet is használja cégtábláin.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. augusztus 28.

1 dollár	=	200—201.75 L.
1 font sterling	=	984—986 "
1 svájci frank	=	39.15—39.25 "
1 líra	=	7.55—7.70 "
1 aranyárka	=	48 "
1 cseh korona	=	5.98—6.02 "
1 dinár	=	3.45 "
1 osztrák shilling	=	28.30—28.45 "
345—350 magy. k.	=	1—

MULATTATÓ

A GYERMEK.

A gyermek olyan, mint a tavaszi virág, melyet szeretettel tart keblén az ág. Ég felé emelve mutatja a napnak, Hogy a sugarai reá ragyogjanak. Földből szítt tejével táplálja szüntelen, A szélről elkapja, ha feléje lebben... Kerüld őt zivatar, süss reá napsugár, Szépen dalolj neki, szelid dalos madár!

Török Albert.

Lizi és a vörös kosár.

Lizi jóképű, természetes, kékszemű szász leány volt, valahonnan Kőhalom vidékéről, aki más szász leányársaitól talán leginkább abban különbözött, hogy szalmakalapján még szélesebb és hosszabb kék szalagot viselt. De abban is, hogy Brassónál messzebbre ment világot látni s a sors az ő életútjában egy marosmenti kis mezővároskában épített neki egy időre állomást.

Több mint fél éve élt már ott és soha egy percig sem volt oka megbánni ezt a távolbaróppenést. Haza küldött levelei tele voltak a doktor és a doktorné, a három gyermek és a jó koszt dicséretével. Mert Lizi a doktoréknál volt német szárazdajka s azt mindenki tudta a kis városkában, hogy a doktoréknál még soha senki meg nem éhezett. Különösen a doktorné vigyázott arra, hogy ilyen baleset a házánál elő ne forduljon és Lizinek úgy ment a dolga ott, mint a háboru alatt az Alföldön nyaraló bécsi gyermekeknek: reggeltől estig tömték étellel. Így nem csoda, ha télvé alatt közel tíz kilóval gyarapodva érte utól a honvágy; de utólréte.

A gyermekeket most is kifogástalanul gondozta, dédelgette; most is mind az ötször jóízűen evett napjában, de egy vasárnap mégis csak kijelentette, hogy ő meghal, ha legalább egy hétre haza nem engedik.

A doktornénak különös fogékonysága volt az érzelmek iránt. Néha ő is verseket írogatott, a vármegye hetilapjában időnként tárcái jelentek meg s szeretett volna Lizi lelkébe látni, hogy onnan is elleshessen legalább egy novellára valót. De Lizi a lelkét épen úgy elburkolta, mint télen a derekát a nagy hárászkendővel és a doktorné nem láthatta meg, hogy a sűrűn emlegetett szülők és a szülői ház mögött a lélek egy jó nagy zugában ott lappang Hanesz is, egy hosszú és csinos szász fiú, aki széles, csattos kalapot visel és otthon gyakran gondol Lizire.

Lizi mind nagyobbakat sóhajtozott, mind sűrűbben emlegette a szülői házat, s a doktorházaspár néhány komoly családi tanácskozás után abban állapotodott meg, hogy Lizit egy hétre haza bocsátják. Ilyen jó leány megérdemli a kedvezést.

Kitűzték az indulás napját. Lizi megírta haza az öregeknek és itokban Hanesznek is, hogy mikor érkeznek s egy izgalmas hét múlva minden készen állott az utazásra. A doktorné a férje viseltebb uti bőröndjét adta kölcsön Lizinek s ötszöri étkezésre tarisznyált dupla porciókat, úgy, hogy Lizi eléggülten nézhetne a nagy vörös abroszos füleskosarat, mert az bőkezűségnek ígérkezett arra, hogy hazáig meg nem éhezik. Bő tizórás és érzékeny bucsuvétel után indult el a kis városka állomására. A doktorné zsebkendőt lobogtatott utána s mikor az egyfogatos bérkocsi elűnt Lizivel az utcafordulónál: ezzel a zsebkendővel megtörölte a maga és a síró gyermekek szeméit.

* * *

A doktor akkor betegnél volt a szomszéd faluban.

Tíz óra körül járt, mikor hazatérőben ott hajtott el az állomás előtt, ahol néhány unalmaskodó ember lézengett. Aiféle igen későn, vagy igen korán érkezett utasok, akiknek órákat kell végigvárakozni a következő vonatig. Kijött a főnök is s amint köszöntést intett a haladó kocsi felé, az orvos szeme a fal mellett egy nagy vörös-abroszos füleskosaran akadt meg. Szakasztott olyanon, amilyenbe még ő is segített ételeket csomagolni a Lizi utazására.

Megriadtan kiáltott a robogó kocsiról a főnök felé:

— Elment a vonat?

— El! — volt a kurta felelet.

— És Lizi is?

— El!

A kocsi közben tovább futott az orvossal, aki féloldalt fordulva kiabált vissza:

— És a csomagjait itt hagyta az a gyámoltalan?!

A főnök már nem értette az újabb kérdést s valami olyan rázogató, billentyűző kézmozdulattal és vállvonással némbeszédezett vissza, amiből akármít lehetett érteni. Az orvos szemé újra a pirosító kosárra esett s ezt a tény is az intéshez adva, úgy kombinálta, hogy itt már nincs mit cselekedni. Egy pillanattal még kísértette az öszlő, hogy visszatérjen a kosárért, de már benne volt a rendelő órája idejében s rögtön el is háritotta ezt a kísértést magától.

Negyedóra múlva már a feleségének ujságolta a tapasztalatait.

— Jézus! — hüledezett a doktorné. Tudtam jól, hogy ez így lesz! Addig készülődött, hogy az utolsó percben érhetett oda s a sietésben elhagyta az ételeit. Még szerencse, hogy a vonat nem gázolta el...

Most aztán a lehetőségek mérlegelése következett s pár perc alatt Lizi sorsát a házaspár előtt sötét felbőki borították árnyékba.

— Most az a szerencsétlen megéhezik — állapította meg az asszony. — Megéhezik — visszhangozta lemondóan a férj.

— Nem szokott utazni. Azt se tudja, hogy hol vehet valamit.

— Nem is mer leszállani.

— Igen, s ebben a melegben és a zsufoltságban rosszul lesz. Elkeseredik s vissza se jön többet. És mit szólnak ehhez a szülők? Istenem, miért nem jött maga is egy órával előbb vissza!

— Lelkem az lehetetlen volt a betegemért — mormogta kedvetlenül a férj.

— Minden lehet, ha az ember akar. Maga az oka mindennek! — csaltan föl az asszony.

— De lelkem, a belegséget nem szabják a szárazdajkák menetrendjéhez. Most is megkéstem — fanyarkodott a férj.

— Eléggé elérkezett arra, hogy engem bosszantson, — vágta ki durcasan az asszony.

A férj már ideges lett. Hirtelen mentő ötlete támadt.

— Táviratozunk Tövisre, hogy adjanak neki ebédet! Ott a főnök osztálytársam volt.

— Nagyszerű — kiáltott fel az asszony! Na látja ez zseniális. Indulj hamar táviratozni!

— Rögtön, csak beszólok előbb a rendelőbe.

— Oda beszólok én, csak indulj már. Minden perc késő.

Mit volt tenni, mit nem: a férj családi békéért elindult. De mire az

hoz ért, új aggályhullám sepert reá
felesége felől:

— De hátha addig Lizi tovább megy?
— Táviratozok Küküllőszögére is. Ott
széltárost ismerem.

— Nagyszerű! De tudja mit? Tá-
viraton Segesvárra is. Az orvos ba-
nak.

— Hát az már igazán felesleges.

— Magának az, de a szegény leány-
nem. Tegye jóvá, ha már nem ki-
hette ki.

— Egy férj sietve indult a postahivatalba.
A harmadik háznál járt, mikor a
szegény asszony a rendelő ablakából
utána kiáltotta:

— Köhalomban rendeljen uzsonnát.

* * *

Lizi ezalatt a vonaton boldogan rin-
golt a viszontlátás ábrándjaiban.
A szép nyári világot, a gazdag
kerekertes mezőket, a virágzó ku-
szabblákat és a zöld réteket. Szé-
kocsárdon tul esett az átszállás
helyén is. Aztán szép erdős tá-
pövekkel, majd újra széles nagy
mezők nyitak meg előtte. Nézett, né-
zett, amíg egy terjedelmes állomásra

— Lizi! Lizi! — kiáltotta egyszerre
a hordár és vasutas.

— Ah mein Gott, morogta meg-
szó Lizi. Ezek bolondok talán?
Lehetetlen, hogy mindeniknek egy
neve legyen... Különös, különös...

— Egy erősebb hang harsogta újra a
névét. Többen kihajoltak a vo-
natról. Néhány kiszálló utas kíváncsian
nézett vissza. Csak a főlzállók nem
néztek mással, mint saját legköze-
lebbi helyekkel s buzgón lökdösték
magukat a lépcsőkön és a fojdosón.

— Lizi! A marosi orvos urék Li-
— kiáltotta erősen a kemény férfi

— megijedt. Mi történhetett, hogy
épen ennyire keresik? Elpirult
szíve akarta kapni a fejét, mikor
a főlzállásra igyekvő utas feléje
szóla oda szólt:

— Ott van; az a piros arcú, szalma-
szőcs leány, az ablaknál.

— Itt vagyok, vallotta be bátortala-
n Lizi, s fülig pirult, midőn látta,
hogy az a nyomra vezető férfiú épen
az a híres gyógyszerészegéd, aki né-
gyezre otthon is utána fordult az
utára. De nem volt ideje emlékeinek
ra, mert már az állomástőnök állott
a s nyomában egy fürgé pincér
a mély tányéron finom tejfeles pa-
nyós egyensúlyozott, tetején szép
sárga karaj löltéttel.

— Na csak hogy magára találtunk
szóval! Beh nehezen értette meg
Lizi a nagyságos asszonya gon-
doskodását magáról. Hamar egye meg
a férjét — mondotta a főnök
Lizi tovább lépkedett.

— Oh, a kedves jó nagyságos asz-
szony! Istenem, hogy még itt is, kü-
lön is gondoskodik rólam. Oh beh jó
az a kedves nagyságos asszony, — is-
méltelte meghatóttan Lizi és könnyek
hullottak szeméből, míg kanalazni
kezdte a kedvenc ételét. Sietve evett
s mire a főnök újra erre fordult, Lizi
már csak az elindult vonatról kiáltott
feléje köszönetet.

A Maros nagy vashidján haladtak át.
Lizi leült és szunyadni kezdett a jó
ebéd után. A gyermekek ott játszottak
előtte s úgy tetszett, hogy asszonya
hangját hallja...

— Lizi! Lizi!...

A fejét hirtelen fölkapta és kinézett.
Most állott meg a vonat és az asz-
szonya helyett újra két férfi hang is-
méltelte a nevét. A kalauz Küküllő-
szögöt kiáltotta s erre az állomás felől
újra két erős Lizi kiáltás volt a felelet.
Egy vasuti tiszt és egy pincér kiabáltak.

— Itt vagyok! Mi tetszik? — kiál-
totta most már bátrabban Lizi.

— Maga tetszik s maga pedig pa-
rancsolja lelkem ezt a sültet — habarta
gyorsan és tolakodva a pincér. — A
gazdája táviratilag rendelte meg az
ebédjét s olyan szerencséje van, hogy
maga kapja ma a legszebb frissen sült
születet. Olyan piros, olyan szép, mint
maga...

— Oh, a kedves jó doktor ur! Ép-
pen olyan finom ember, mint a nagy-
sága.

— Egyék kedvesem, mert itt csak
3 percig áll a személyvonat s a pin-
cér mindjárt jön a tányér után, biztatta
a pénztárnok Lizit és a gazdája egész-
ségéről kérdezősködött. És hogy csak-
ugyan igaza volt, arról Lizi már két
perc múlva az elindult vonaton elmél-
kedhetett.

Új faluk, új városok futottak el az
utasok szemei előtt. Már a medgyesi
szalámigyár nagy feliratos táblája is
mögöttük maradt. Egyszerre egy er-
dőn tul tündérvárként bontakoztak ki
Segesvár bástyái és templomtornyai.
Itt már a szellő édes, lágy szász da-
lokat hozott feléje a mezőkről s itt-ott
széles szalmakalapok integettek a vo-
natinak. Lizi szívét olvadozó érzelmek
fogták körül. Sírni szeretett volna, de
az állomásra érkeztek.

Újra utasok futottak előre-hátra és
Lizi újra a nevét hallotta. Itt már egy
idősebb pápaszemes ur klabált, kezé-
ben egy csomaggal. Lizi jelentkezett s
akkor az átadott csomagból pompás
lány fehér kenyér és hatalmas hideg
dísznősült bontakozott ki. Egy székely
asszony irigykedve jegyezte meg:

— Na lelkem, maga sem hal meg
éhen az uton, ha ennyit traktálják!

Tíz perc múlva csak a csont és jó
darab kövérség volt a maradék s Lizi
most már igazán úgy érezte magát,
mint aki nagyon jól ebédelt.

Szinte ujjongott a lelke, amint to-
vább zakatolt vele a vonat a mind is-
merősebb tájakon. Egyszer aztán egy
alagut sötétsége ijesztette meg s utána
alig félóra múlva egy hegytetőről a
kőhalmi várrom koronája meredezett.

A vonat éles füttyel sikoltott örömet
Lizinek az érkezéshez.

Az állomás vidékén csupa százok
sűrűgtek vagy cammogtak s egy asz-
szony a Lizi nevét sipitózva nagy csésze
tejfeles kávéval és két killivel köze-
ledett.

Az érkezés és az uzsonna együttes
gyönyörűségét csak egyik csomag kés-
leltette egy darabig. Alig lehetett ki-
huzni a pad alól, mert Lizi oda is
kötözte, hogy el ne lohassák.

Mire sikerült kiszabadítani a féltett
kincset s az végre földet ért, a kávé-
s asszony gyakorlott szeme rögtön meg-
ismerte abban az ételes csomagot és
oda szólott Lizinek:

— Jaj, magának lelkem nem tudom
minek táviratoztak uzsonnáért, hiszen
itt két napra való pakkja van.

— Oh, a doktor urék nagyon jó
emberek. Ezt a pirostakarós kosarat is
a doktorné nagysága maga kötötte le
— válaszolt meghatóttan Lizi — s
aztán átvette a kávécsészét, a kifliket
és elkezdett uzsonnálni.

* * *

A doktor otthon addig hazaért az
állomásról. Nem volt nyugta a felesé-
gétől, amíg ki nem ment a Lizi cso-
magjáért. Kedvetlen mosollyal dör-
mögte a feleségének:

— Na most Lizi eléggé jól lakha-
tott. Az állomáson az a vörös abro-
szos kosár nem az övé volt. Elvitt
mindent. Félreértettem az állomásfőnök
ostoba integetéseit.

— Mondiam, hogy maga a hibás —
állapította meg fölénytel az asszony.
S úgy látszik, hogy a férjnek tapasztalatai
lehetek arról, hogy jobb ha a
vitában a férj marad hibás, mert mé-
lyen hallgatott és átment a rendelőbe.

Rovintó.

Babós és Társai

vaskereskedés

Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági
gép, eke, borona és alkatrészek
raktár, vándárszötyvények.

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Többeknek: A Brétfü-utcai ház sorsolását október 5-re, a román sajtószindikátus sorsjegyeinek huzását december 16-ra halasztották.

Apróhirdetéseink tarifája: Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Legkisebb hirdetés 40 L. Állást keresők részére 20 szög 40 L. **Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 L.**

Sz. Bonczhida, Fogyasztási Szövetkezet Kiled, Ifj. U. J. M. Magyarifülpös, I. Z. Angyalos, V. A. Makfalva, M. Gy. Belényesujlak, Sz. L. Szabéd, B. M. Görgényüvegcsür, K. Gy. Kézdiszarazpatak, D. D. Astoria L. I. Amerika, F. L. Nagypetri, K. S. Románboksán, V. I. Olthéviz, A. A. Kisborosnyó, S. L. Erdőgyarak, F. Gy. Óbesenyő, Ifj. Tr. L. Fintaháza.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk tovább eredményes támogatásukat.

B. P. Székelyudvarhely. 1. A kártékony moly ellen most a legjobb védekezni. A legjobb szer ellenük a kefe, porolópálca, meg a napfény. 2. A puder használata divatos, de a bőrre ártalmas. A természetes arcszín a legszébb. — L. A. Nagyborosnyó. Gyümölcs- és szőlőoltvány árusítást engedélyért a földművelésügyi minisztérium szőlő- és gyümölcs-termelési osztályához kell fordulni Bukarestbe. — H. I. A hátrálékos egyházi adóknak és tartozásoknak végrehajtás által való behajtásáról a pénzügyminiszter 142.468—925. számú rendelete intézkedik s így saját érdekében cselekszik, ha a kivetett egyházadóját mielőbb befizeti. Mäskülönben az adósok listájára kerül, melyet esperei hitelesítés után a polgári hatóságoknak adnak át a végrehajtás fogantatására végett. — K. L. Csikszereida. A vasutársaság felelős azért a kárért, melyet az utasnak azzal okozott, hogy ez tulságos késséssel ért az uticélját képező helyre, vagy hogy elmulasztotta a másik vonattal az összeköttetést, vagy érthetve, ha nem forog fenn véletlen eset, vagy erőhatalom. (vis major.) — K. R. Magyarpécska. Ha ugyanazt az ingatlan tulajdonos két vevőnek adja el, a tulajdonjog azt illet meg, aki előbb kéri a telekkönyvi átírást. A második vevő az első vevő tulajdonjogát megtámadhatja, bizonyítva, hogy az első vevő roszhiszemű, vagyis, hogy a vételkor tudta, hogy az ingatlan már más megvette. — Cs. Gy. K. Ozsdola. A bank-kamat szabályozásáról miniszteri rendelet nincsen. — Ifj. Tr. L. Fintaháza. 120 L-es felülfizetésért fogadja hálás köszönetünket. — Özv. N. K.-né Tóháti. Ezután csak 18 példány megy. — Sz. F. Betlenháza. 1. Végezhet német elemít, csak otthon beszéljen és olvasson magyarul is. Sőt jó is, ha a német nyelvet megtanulja; azért majd mehet magyar iskolába. 2. Ilyesmben ahány hely, annyi szokás, ezért a távolból tanácsot adnunk nagyon nehéz. Véleményünk szerint a helyi közigazgatási hatóság (bíró, jegyző, szolgabíró) illetékes dönteni. — K. A. Lupény. — Keletibánya. Cím javítva, augusztusi számok kiküldve, 150 L. bejött. — P. F. Gyergyóremete. 50 L. bejött, előbbi fizetés ide is szól. — F. J. Gyergyószentmiklós. Az 50 L. bejött, előfizetés kezdete IX. 1-re átirva, lap kereszt-kötés alatt VIII. 26-án elment. — F. P. Alsócsernáton. Pénz bejött, címe jó, kért számok kiküldve. — Sz. J. Lévíta-Ielkész Kőrödszentmárton. Régi harangjuk felirata XIV. századbéli jellegű majuskulás latin nagy betűs fel-

irat. Megfejtése: O rex gloriae venit cum pace, azaz Oh dicsőségnek királya, jöjj el békével. — Hasonló harangfelirat nagy számmal maradt, de ilyen régi csak néhány van, mint a sáromberki, pár székelyföldi és több száz harangon. Kőrödszentmárton a pápai dézsmák 1332—37. jegyzékében mint önálló pappal bíró egyházközség szerepel. Harangja is még ebből a századból maradt. A községre, főleg XVII. századbéli és azutáni történetére számos adat van az Erdélyi Magyar Múzeum gróf Kemény József Possessionaria (Birtokok) című gyűjteménye kiküldömegyel kötetében. Ezekből legrégibb egy 1426-béli adatkivonat Kóród és Kőrödszentmárton határa kijárásáról a kőrödszentmártoni Márkus Jász Péter javára. 1639-ben Péchy Simon itteni birtokát kurlástól I. Rákóczy György lefoglalattja s nemsokára 1641-ben már Felsőboly Székely András fedelmil ajtóállól kap innen 100 frt. letétele mellett egy jobbágytelket. 1661-ben az Apaffy behozása után székőborgó török tábor itt vonult fel Désfalva felől. Ugy látszik, hogy a falu egy részét felégették, mert szept. 21-ről Deák Péter kéri, hogy itt leégett házára kapjon adományt a fejedelemtől. 1671. július 1-én a később lefejezett Bánffy Dénest és feleségét Bornemisza Annát iktatják be az itteni és pár szomszéd falusi részjórszágba a Somorjai rokonság ellenmondása mellett. Vanak adatok gróf Korniss levéltárában is. Egyben kerjük, sziveskedjék a harang feliratát ismét lemásolni és címünkre beküldeni, hogy az Erdélyi Magyar Múzeum levéltára részére átadhassuk. K. L. — S. M. A vén béres, Ősi fészek romjai című versek nem ütnek meg a mértéket. Nem látszik rajtuk sem az igaz ihlet, sem a művészi kéz alakító ereje. Az elbeszélésről sem szólhatunk dicsérettel. — Tóháti. A mese nem rosz, de előadása nagyon darabos. A tanulságok sem jönnek ki elég világosan. Sziveskedjék gyakorlott írók művelni megfigyelni az elbeszélés, beszélgetés, leírás külső tagolását. Az ön meséjében minden összefoly. — S. Gy. A b-hang című elbeszélés megértéséhez több zenel ismeret kell, mint amennyivel az átlagos olvasó rendelkezik. Ilyen tréfas történetet, egyszerűbb tartalommal, szivesen vennénk. — T. D. A mesét vagy a lapban, vagy a naptárban közölni fogjuk. Köszönet. — S. L. A szivárvány című elbeszélést szinte szószertint másolta ki valamelyik vallásos tankönyvből. Nem közöljük. — L. J. Jobbágytelke. Természetesen igazad volt. Az 5398 előfizető csak az, akik 1924. december 1. óta jelentkeztek, de a lapunk nem ennyi, hanem immár több mint 14,000 példányban jelenik meg. Sorsolásaink szeptember első hetében tartjuk meg.

Ingyen kapja meg idei naptárunkat, ha két új előfizetőt szerez!

Apróhirdetések.

„Az Út“ c. havonként egyszer megjelenő folyóirat a magyar ref. lelkipásztorok, tanárok, tanítók stb. nélkülözhetetlen útmutatója abban a nemzet és egyházépítő munkában, melyet végezni hivatásunk. Előfizetési ára egy évre 150 Leu. **Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Cal. Victoriei 39.** Bibliák, Újtestamentumok, imakönyvek, Bibliái képes albumok, Bibliái mondással ellátott faliképek, levelezőlapok és általában mindentéle ref. hívek részére való jó könyvek ugyanott a legolcsóbban beszerezhetők. Kérjen árjegyzéket.

Amerikai olvasóinkhoz. Boldizsár Ferencné szül. Lengyel Eszter volt piskolti lakos, jelenleg Kolozsvárt lakik, keresi testvéreit Lengyel Lajost és Lengyel Juliskát (íérje Barabás József). Aki valamit tud róluk, írja meg a Magyar Nép-hez.

Mindenes gazdaszonyt keresek, ki inkább állandó, családias elhelyezkedést, mint nagy fizetést óhajt. **Vadú Crişulul—Rév. Hollósyné.**

Kisbirtok, nagyjövödelmű gyümölcsösselel, lakóházzal, gazdasági épületekkel vasut közelében eladó! Cím a kiadóban.

Hajléktalan, szerényigényű, józan életű házaspár elhelyezést nyerhet falun. Cím a kiadóban.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piaţa Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Flókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált Intézetel: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagynyé-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda. Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárral a vasuti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámit, átutalásokat teljesít. — Mindentéle bankszerző üzletet előnyösen végz. — Safe deposit. Engedélyezett devizahely!

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Siroi“-t

(örv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piaţa Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól“ című könyvecskét.

A szerkesztésért felel: **GYALLAY DOMOKOS**

A kiadásért felel: **PETRES KÁLMÁN**
kiadóhivatal igazgató.